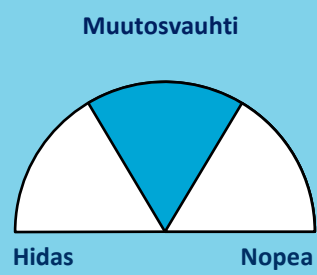
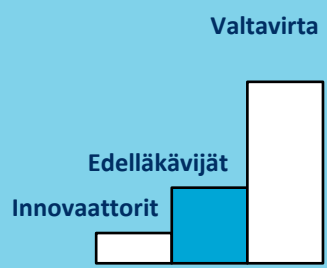
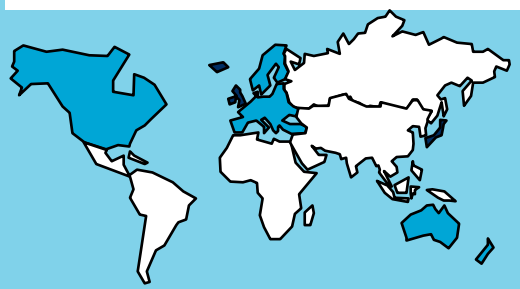

Teema: TYÖELÄMÄ

TEKIJÄNSÄ NÄKÖINEN TYÖ

2014-2020

Asenne työtä kohtaan muuttuu. Tärkeintä on tehdä sitä, mistä tykkää ja nauttii. Muilla ihmisillä ja heidän arvomaailmallaan on myös rooli: ihmiset hakeutuvat kaltaistensa luo. Myös työn tekemisen tavat muuttuvat. Ajalla ja paikalla on vähemmän merkitystä kuin aiemmin ja monet luovista aloista digitalisoituvat entisestään – työtä voi tehdä missä tahansa. Työn sisällöllinen merkitys ja aikaansaaminen kuitenkin korostuvat siinä missä palkan merkitys taas laskee. Uudet sukupolvet tulevat ja haastavat vallitsevia työ kulttuurin arvoja, mittareita ja käytäntöjä.

Avainsanat

Arvomaailma, identiteetti, työ, joustavuus, merkityksellisyys

TEKIJÄNSÄ NÄKÖINEN TYÖ

2014-2020

MUUTOSAJURIT

Sosiaaliset: Sosiaalinen status ei synny pelkästään ammatin kautta, myös harrastukset ja kiinnostuksen kohteet vaikuttavat. Elämyshakuisuus. Merkityksellisyys. Itsensä toteuttamisen vaade.

Teknologiset: Paikkaan ja aikaan sitomattoman työn määrä kasvaa. Perinteiset teollisuustyöt vähenevät automaation ja robotisaation seurauksena.

Eettiset: Oikeudenmukaisuuden vaade. Työolosuhteet- ja edut.

TOIMIJAT, ARVOMAAILMA JA KÄYTÄNTEET

Ihmiset arvostavat joustavuutta niin työajoissa kuin työtehtävissäkin. Ihmiset ovat vapaa-aika-orientoituneita ja haluavatkin monesti tehdä sellaista työtä joka tukee heidän vapaa-ajan intressejään. Ihmisten vaatimusten kasvaessa oman elämän hallintaan sekä ymmärrys työn vaativuudesta kulminoituvat hakeutumaan sellaisiin töihin, joista aidosti tykkää ja nauttii.

Työmarkkinat eriytyvät myös globaalisti kilpailtuun työhön ja paikalliseen, läsnäoloa edellyttävään työhön. Työ on projektimaista ja epävarmuuden sietäminen on perusominaisuus työssä kuin työssä. Siitä johtuen myös ihmisten työliikkuvuus ja sitoutuminen ovat haaste. Perustyön ihannointi lisääntyy – kaikki eivät halua johtajiksi vaan heille käy duunarin hommat jolloin vapaa-aikaa on enemmän. Työn eettisyys on nousussa. Yhteisöllisyys vahvistuu uuden tyyppisten ryhmittymien esim. ”etätyökahviloissa” tai naapurustossa muodostuneiden yhteisöjen kautta.

VASTATRENDIT

- Sosiaalisen eriarvoistumisen lisääntyminen – yhteiskunnan ulkopuolelle ajautuvien osuus kasvaa
- Asiakas on aina oikeassa ja loputtoman joustamisen vaade

Avainlähteet

- www.hs.fi
- www.tulevaisuus.2030.fi/
- www.eva.fi
- Suomen työelämä vuonna 2030 (TEKES 2013)

ESIMERKIT, EVIDENSSI

Vinkkejä mielekkyyteen

Timothy Ferris esittelee kirjassaan 4 tunnin työviikko, miten tietotyöläinen voi selviytyä työviikosta tekemällä vain 4 tuntia töitä ja keskittyä muun ajan mielekkääseen tekemiseen.

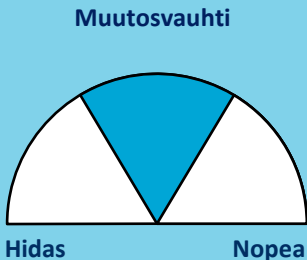
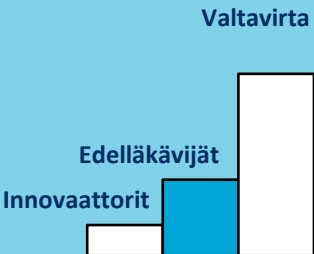
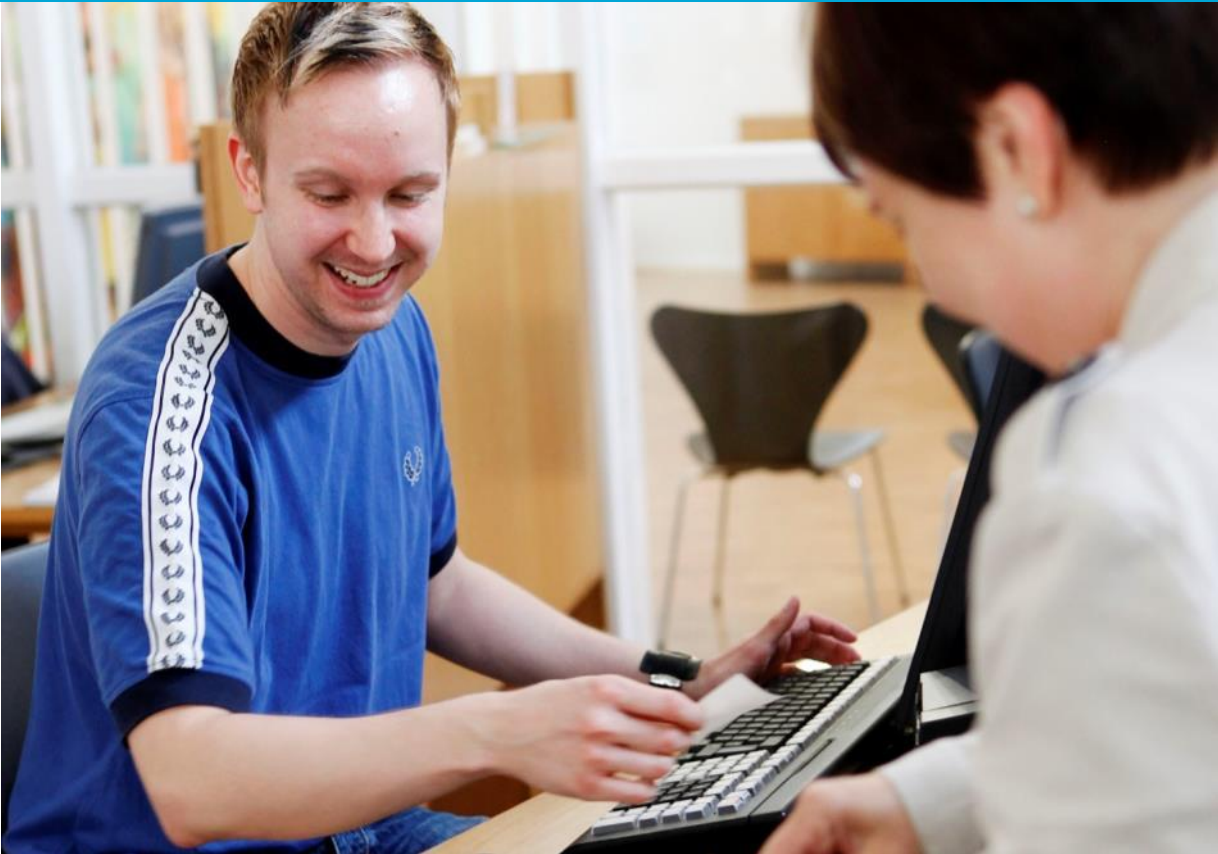
Kuluttajakansalaiset tulevat.

Työelämä Suomessa muuttuu väistämättä ja radikaalisti. Kuluttajakansalaisten esiinmarssin myötä perinteinen työn eetos horjuu. Työtä ei enää välttämättä koeta jokaisen velvollisuudeksi.

PALVELEVA TYÖ

2014-2020

Palveluita, niin julkisia kuin yksityisiäkin, on alettu kehittämään palveluiden käyttäjien (asukkaiden, kuntalaisten = asiakkaiden) näkökulmasta katsoen. Loppuasiakkaat tunnustetaan palveluiden aktiivisina arvon luojina. Tämä muuttaa myös työn tekemistä: asiakkaiden arvon luomisen ymmärrys kulkee läpi koko tuotantoketjun ja palveluita suunnitellaan yhdessä asiakkaiden kanssa. Kunnallisia palveluita kuvaa yksilön huomioon ottaminen, joustavuus ja entistä erikoistuneemmat palvelut. Nämä palvelut tuotetaan yhteistyössä arvoverkostossa, jossa on mukana yksityisen sektorin toimijoita ja globaaleja sekä paikallisia aktiiviyhteisöjä.

Avainsanat

Palvelut, palvelumuotoilu, yksilöllistyminen, erikoistuminen, uudet ammatit

PALVELEVA TYÖ

2014-2020

MUUTOSAJURIT

- Sosiaaliset:** Kehittyneiden yhteiskuntien yksilökeskeisyys.
- Teknologiset:** Digitalisoituminen, paikan ja ajan merkityksen katoaminen, tietoyhteiskunnan syveneminen, logistiikka, automatiikka.
- Taloudelliset:** Kehittyneiden yhteiskuntien korkean elintason saavuttaminen. Kysyntää erikoistuneemmille palveluille ja tuotteille.

TOIMIJAT, ARVOMAAILMA JA KÄYTÄNTEET

Ihmiset ovat valveutuneita ja heidän tietoutensa omista oikeuksista ja ennen kaikkea mahdollisuuksista ovat internetin ja muun median kautta lisääntyneet. Hallintoalamaisista on tullut aktiivisia valitsijoita. Kuluttajien, asiakkaiden, kuntalaisten ja kansalaisten – eli palveluiden käyttäjien arvomaailman ja odotusten muutos kohti räätälöidympiä ja yksilöllisempiä elämyksiä, palvelukokemuksia ja palveluhyödykkeitä johtaa siihen, että julkisia palveluitakin aletaan kehittää tästä näkökulmasta. Palvelu tarvittavine elementteineen: resurssit, toimijat jne. rakentuu asiakkaiden tarpeista käsin. Julkiset palvelut monipuolistuvat ja niitä tuottaa entistä kirjavampi joukko, mukaan lukien loppukäyttäjät. Markkinat ovat maailmanlaajuiset, joten hyvin marginaaleihin palveluihin erikoistuneillakin yrityksillä on mahdollisuus toimia kannattavasti. Myös koulutukseen tulee muutostarpeita.

VASTATRENDIT

- Massatuotanto ja standardit, one size fits all
- Yhteisöllisyys haastaa yksilöllisyyden ja yksilökeskeisyyden vahvasti

Avainlähteet

- www.hs.fi
- www.hsl.fi
- www.tulevaisuus.2030.fi/millaista-suomea-tavoittelemme/tulevaisuuden-tyoeelaemae/
- www.sdlogic.net/

ESIMERKIT, EVIDENSSI

Kutsuplus on bussin ja taksin risteytys. Matka maksetaan etukäteen Matkakukkarosta. Kutsu plus-palvelun tilaus- ja ohjausjärjestelmä on täysin automatisoitu ja se mahdollistaa matkojen alkamisen jopa muutaman minuutin päästä tilaushetkestä.

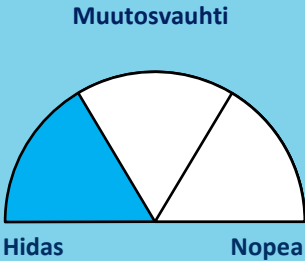
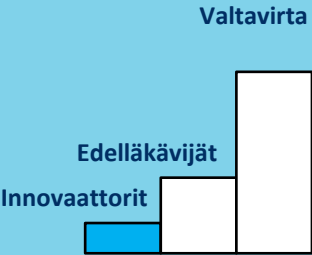
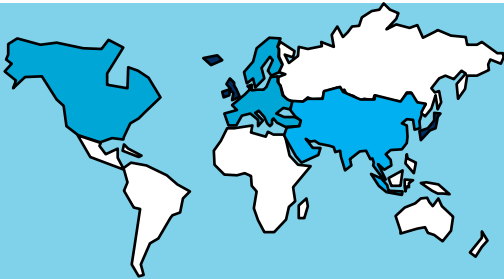
Seniorit tekevät innolla omia yhteisöaloja - Aktiiviset seniorit rakennuttavat Kotisatama-taloa Kalasatamaan - Ornamo perusti oman senioritaloyhdistyksensä 3 v sitten. HS 5.4.2014

Teema: HYVINVOINTI

TERVEYS OMISSA KÄSISSÄ

2014-2020

Ihmiset ovat ryhtyneet kantamaan proaktiivisesti vastuuta hyvinvoinnistaan, joka mielletään laajasti mielen, sielun ja kehon kokonaisvaltaisena yhteispelinä. Turhautuminen asiantuntijoiden siiloajattelua ja etäytyvää modernia lääketiedettä kohtaan ajaa ihmisiä hakemaan kokonaisvaltaisempaa lähestymistapaa ja etsimään vertaistukea horisontaaleista yhteisöistä. Internet mahdollistaa kilpailevan tiedon nopean ja helpon löytämisen: avoin tieto, vertaisryhmät, tekniset terveyden seurannan välineet ja digitaaliset palvelut ympäri maailmaa ovat käden ulottuvilla. Terveys on ihmisen omissa käsissä.

Avainsanat

Hyvinvointi, terveys, elämänlaatu, yhteisöt, tiede

TERVEYS OMISSA KÄSISSÄ

2014-2020

MUUTOSAJURIT

- Teknologiset:** Avoin data, yhteisöt, biohakkerointi, puettava teknologia, mobiilisovellukset.
- Väestölliset:** Korkeasti koulutetut ja tietoiset ihmiset.
- Poliittiset:** Polarisatio ja kasvaneet terveyserot.
- Sosiaaliset:** Tiede ja ymmärryksen lisääntyminen.
- Ympäristölliset:** Ympäristökriisit ja myrkyttömyyden vaade.

TOIMIJAT, ARVOMAAILMA JA KÄYTÄNTEET

Yksilön oman ja perheenjäsenten terveyden vastuu kattaa omat valinnat (esim. ruokailu, liikunta) sekä laajemman käsitteen hyvinvoinnin edistämisestä (esim. liikuntaresepti, kulttuuriseteli, perhekeskukset). Aktiivinen ote kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista sisältää myös ajatuksen onnellisuudesta ja positiivisesta psykologiasta, jossa henkinen kasvu on yksi ulottuvuus. Mielellä ymmärretään olevan vahva yhteys terveyteen ja sairauksiin. Kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin kuuluvat myös työhyvinvointi ja esimerkiksi työajan rajoittaminen. Vaihtoehdot perinteiselle lääketieteelle kiinnostavat ihmisiä jo siitäkin syystä, että lääketieteellisyys on koettu hyvin etääksi ja epäilyttäväksi toimijaksi. Ihmiset eivät perusta omaa terveyden ylläpitoa, sairauksien ennaltaehkäisyä tai sairastumista pelkkään tietoon vaan valjastavat teknologian mittaamaan ja seuraamaan terveyttä kotona nukkuessaan, töitä tehdessään ja liikkuen. Läpinäkyvyyden vaade terveyden alalla, tutkimuksessa ja sen toimijoissa kasvaa.

VASTATRENDIT

- Medikalisoitumisen lisääntyminen
- Lääkehoidoista kieltäytyminen
- Vaihtoehtolääketieteen kieltäminen

Avainlähteet

- www.theguardian.com/money/shortcuts/2014/apr/09/french-6pm-labour-agreement-work-emails-out-of-office
- www3.weforum.org/docs/WEF_SustainableHealthSystems_Report_2013.pdf

ESIMERKIT, EVIDENSSI

Ranska edelläkävijänä.
Ranskan uuden työehtosopimuksen mukaan työntekijän tulee jättää huomioimatta työntekijän sähköpostit ja puhelut klo 18 jälkeen.

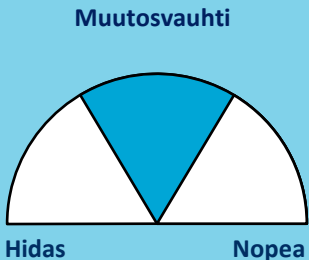
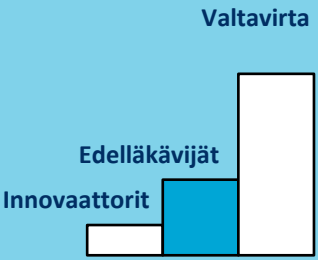
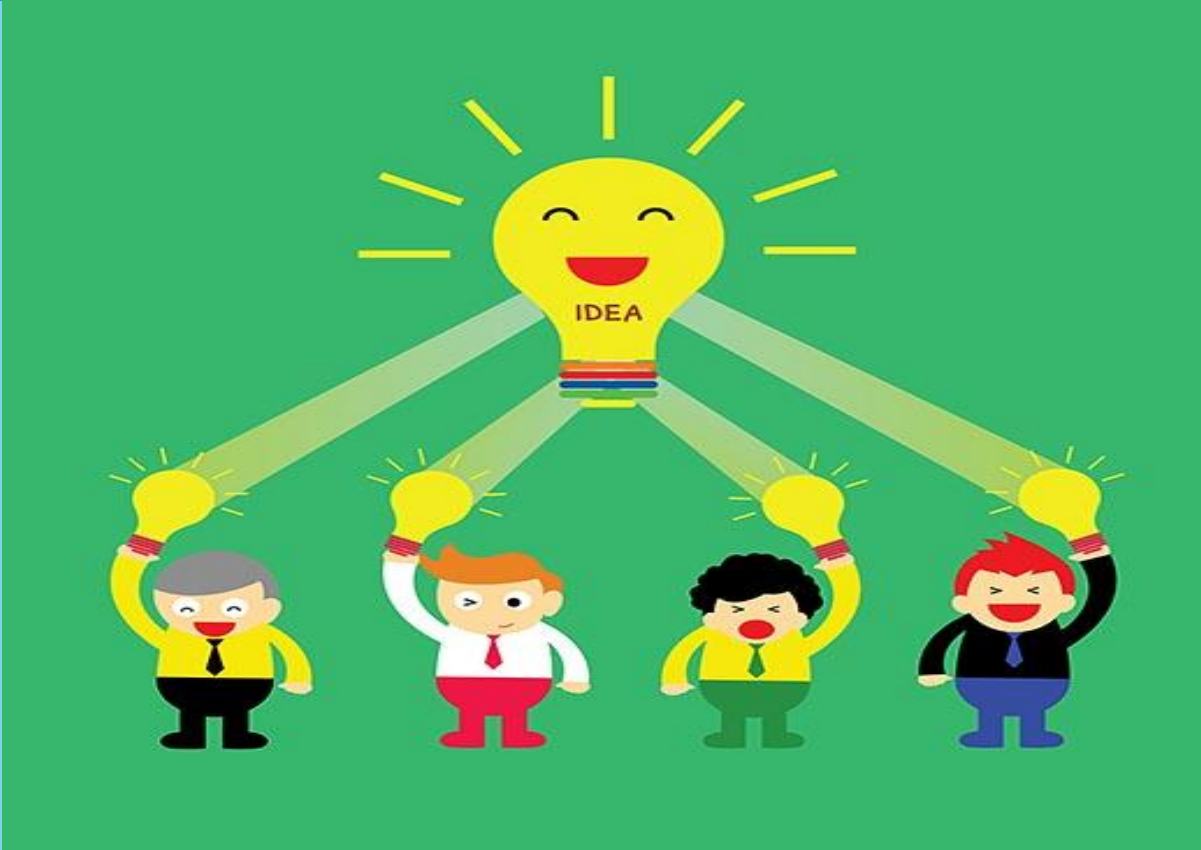

Uudet systeemit.
Kiinan, Espanjan, Saksan , Hollannin ja Iso-Britannian tulevaisuuden terveysjärjestelmät eroavat suuresti nykyisistä terveydenhoidon järjestelmistä (Maailman talousfoorumi 2013).

HYVINVOINTIPALVELUJEN TUOTTAMISEN UUSJAKO

2014-2020

Terveysala on maailman nopeimmin kasvavia toimialoja. Visioksi käännettynä terveydenhoidosta tulee valtion talouden uusi moottori ja terveyspalveluista vientituote. Pohjoismainen hyvinvointimalli muuttaa muotoaan, kun muutos nostaa esiin eri toimijoiden roolin globaalisti ja lokaalisti. Tässä myös yksilöiden rooli muuttuu: kuntalaiset vastaavat itse omasta ja yhteisönsä hyvinvoinnista. Arvioiden mukaan kunta tuottaa enää 20 prosenttia hyvinvointi-palveluista ja kansalaisyhteiskunta ja yritykset vastaavat näistä palveluista. Terveysalan arvoverkosto ja systeemi moninaistuu palvelujen tuottamisen uusjaossa.

Avainsanat

Hyvinvointi, terveyspalvelut, tuottamisen uusjako, yhteissuunnittelu

HYVINVOINTIPALVELUJEN TUOTTAMISEN UUSJAKO

2014-2020

MUUTOSAJURIT

- Taloudelliset:** Kasvatavat terveysmenot.
- Väestölliset:** Ikääntyminen.
- Teknologiset:** Terveysteknologia.
- Ympäristölliset:** Kestävä kehitys.

TOIMIJAT, ARVOMAAILMA JA KÄYTÄNTEET

Yksityiset henkilöt ja toimijat tarvitsevat yhteiskuntaa tehdäkseen asiat toisin ja toisaalta yhteiskunta tarvitsee heitä ratkaisemaan haasteita. Kysymyksessä on uudenlainen yhteistyömalli ja sen kotiuttaminen hyvinvointisektorille. Palvelutuotannossa keskitytään ydintehtäviin ja arvioidaan mitä kannattaa tuottaa itse ja mitä hankkia yhteistyössä yksityisen sektorin tai paikallisten edelläkävijäyhteisöjen kanssa. Poliittisessa keskustelussa muutos nostaa esiin kansainvälisten toimijoiden roolin. Ihmisten aktiivisuus ja itseorganisointuvat yhteisölliset toimintamallit voivat johtaa maantieteestä riippumattomiin yhteisiin rakenteisiin. Kuntalaisen kannalta trendi lisää valinnanvapautta ja pakottaa julkiset toimijat laatukilpailuun, joka näkyy erityisesti mm. asuinpalveluissa. Win- Win-Win -periaate onnistuessaan pienentää julkisen puolen investointitarpeita, henkilöstömenoja ja luo työpaikkoja. Motto: ”Se tekee joka osaa, siinä voittaa kaikki”.

VASTATRENDIT

- Yksilötason piittaamattomuus
- Paikasta riippumattomat terveys- ja hyvinvointipalvelut: palveluiden ostaminen sieltä mistä huvittaa
- Uudet virtuaalikunnat

Avainlähteet

- www3.weforum.org/docs/WEF_SustainableHealthSystems_Report_2013.pdf
- www.tekes.fi/nyt/tapahtumat-2013/suominnousuun-terveysalan-kasvulla/

ESIMERKIT, EVIDENSSI

Saksan visio.
Saksan visiona on, että terveydenhoidosta tulee aiemman autoteollisuuden kaltainen talousmoottori 2040. (Maailman Talousfoorumi 2013)

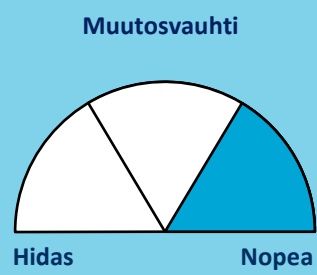
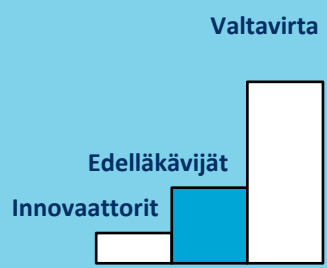
Kasvustrategia.
Suomella on erittäin vankkaa osaamista terveysalalla, jota voidaan hyödyntää nykyistä tehokkaammin kasvun ja kilpailu-kyvyn vahvistamiseksi. Ministeriöt ja toimijat valmistelevat yhteistä kasvustrategiaa ja toimintaohjelmaa.

Teema: KAUPPA JA KULUTTAJA

DIGITAALINEN VAIHDANTA

2014-2020

Sekä globaali että paikallinen toiminta mahdollistuu ja tehostuu kun sisällöt, hankinta - ja toimituskanavat sähköistyvät. Globaali digitaalinen kauppa mahdollistaa samalla myös paikallisen hyvin erikoistuneen yritystoiminnan. Toimituskanavina toimivat niin käyntiasiointi fyysisessä kaupassa kuin verkosta tilatun tuotteen noutaminen tai vastaanottaminen lähikioskissa. Jatkossa verkosta suunniteltu ja ostettu tuote voidaan 3D-tulostaa missä tahansa hyödyntäen esim. paikallisia kierrätysmateriaaleja. Maksutavat digitalisoituvat ja digitaalisten lompakkojen turvaratkaisut yksinkertaistuvat ja kansainvälistyvät.

Avainsanat

Digitalisoituminen, kulutus, globaali, paikallisuus, logistiikka, käytänte

DIGITAALINEN VAIHDANTA

2014-2020

MUUTOSAJURIT

Teknologiset: Digitalisoituminen, 3D-tulostus, virtuaali raha, augmented reality.

Taloudelliset: Prosessien tehostuminen, tuotantokustannusten lasku, globalisaatio.

Ympäristölliset: Immateriaalisuus, paikallisuus.

Poliittiset: Vapaan kaupan ideologia.

Lainsäädännölliset: Verotus, omistajuus.

Väestölliset: Haja-asutusalueet, Internet-sukupolvi.

TOIMIJA, ARVOMAAILMA JA KÄYTÄNTEET

Kuluttajan hankinta- ja toimituskanavat ovat yhdistelmä globaaleja, paikallisia, virtuaalisia ja fyysisiä ratkaisuja. Kuluttaja voi vierailla perinteisesti fyysisessä kaupassa tai ottaa ostoprosessiin mukaan nettiostamisen, itsepalvelukioskit, robotisoidut noutopalvelut tai jatkossa 3D-tulostamisen itse tai paikallisessa tulostamossa. 3D-tulostaminen muuttaakin vahvasti logistiikan periaatteita, vähentää perinteistä tehdastyötä, pienentää pitkien kuljetusten määrää sekä luo uusia mahdollisuuksia pienille sijainnistaan riippumattomille ja pitkälle erikoistuneille yrityksille toimia globaaleilla markkinoilla. Kaikki tämä haastaa perinteistä kivijalka- ja päivittäistavarakaupankäyntiä voimakkaasti ja niiden rooliksi muovautuu verkosta tilatun ”bulkin” täydentäminen erityis-, tuore- ja lähituotteilla. Myös henkilökohtainen palvelu – Human to Human – nousee uuteen arvoon sekä kokemuksen muotoilu fyysisen kaupan puitteissa, johon on tuotu virtuaaliset palvelut mukaan esim. mobiilipalveluilla ja jatkossa lisätyn todellisuuden (augmented reality) ratkaisulla.

VASTATRENDIT

- Off-line
- Kivijalkakaupat, nostalgia, perinnetalous
- Oravannahkakauppa

Avainlähteet

- Suomen sata uutta mahdollisuutta: radikaalit tekniset ratkaisut. Eduskunnan tulevaisuus-valiokunnan julkaisu (6/2013)
- <http://mide.aalto.fi/4D-Space>
- www.vtt.fi/news/2013/18092013_3d_tulostus.jsp
- www.lahticity.fi/Ajankohtaista/blogi-1-keskustaeheytyksen-uudet-tuulet/tabid/62/ArticleId/201/Default.aspx?Return=62
- Kivijalkakaupan vastaisku

ESIMERKIT, EVIDENSSI

Kaupan ja palveluiden virtualisoituminen.

Vaatteet voi katsoa digitaalipeleistä ja tavarat kerätä virtuaalisilta hyllyiltä, jotka ovat kotona tai lähikaupassa. Tilatut tavarat saapuvat kävelyetäisyydelle robotisoituun jakeluautomaattiin.

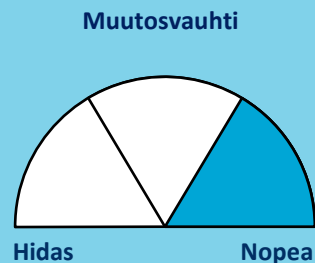
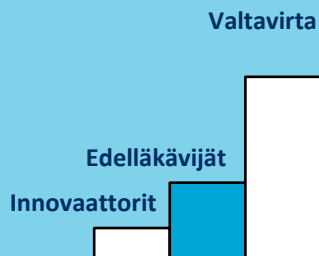
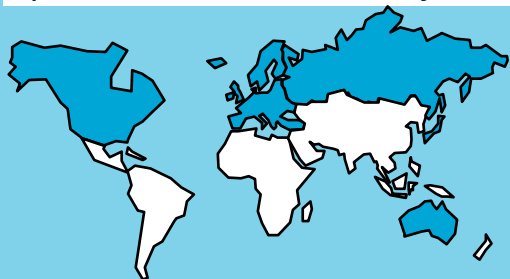
3D-tulostus.

3D-tulostus mullistaa teollisten tuotteiden suunnittelun ja tuotannon siirtämällä raaka-aineet bitteinä toiselle puolelle maailmaa. Asiakkaille pystytään valmistamaan entistä yksilöllisempiä, kevyempiä ja monimutkaisempia tuotteita ilman lisäkustannuksia.

MOSAIKKIKULUTTAJAT

2014-2020

Kulutusvalinnat ovat yhä tietoisempia ja yksilöllisempiä. Kuluttaminen on yksilöllisen identiteetin rakentamisen väline ja samalla kuluttamista ohjaavat motiivit ja arvot ovat yhteisöllisyyden leimoja. Kuluttamisella siis erottaudutaan ja se liittyy ihmiset yhä moninaisimpiin sosiaalisiin ryhmiin samalla kun se jakaa meitä perinteisimpiin yhteiskuntaluokkiin. Kuluttamisen kriteerit ovat yhä kestävämpiä: elämyksellisyys, ekologisuus ja eettisyys toimivat valintakriteereinä siinä missä tehokkuus, laatu ja toimivuuskin. Palveluiden ja tuotteiden tarjoajilta odotetaan vahvaa asiakaslähtöisyyttä, joustavuutta, muuntautumisvalmiutta ja arvon yhteisluomista asiakasta ajatellen.

Avainsanat

Kauppa, kulutus, kehittyneet maat,
post-moderni, kokemuksellisuus,
kestävä kehitys

MOSAIKKIKULUTTAJAT

2014-2020

MUUTOSAJURIT

Sosiaaliset: Yksilöllistyminen, kokemuksellisuus, asiantuntijuus.

Teknologiset: Sisällön digitalisoituminen.

Taloudelliset: Vaurastuminen, palveluistuminen.

Ympäristölliset/Eettiset: Kestävä kehitys.

Lainsäädännölliset: Yksilöllisten tuotteiden regulointi.

TOIMIJA, ARVOMAAILMA JA KÄYTÄNTEET

Kuluttajien yksilöllisen tarjonnan kaipuuta ei voida enää tyydyttää tarjonnan lisäämisellä vaan yhä erilaistuvilla palveluilla ja ratkaisuilla, jotka toimivat samalla ihmisen identiteetin rakentajina. Kuluttaminen jakaa ihmiset moninaisiin sosiaalisiin ryhmiin. Taloustutkimuksen mukaan Suomen suurin arvoluokka on ”elämykselliset”, johon 15-17-vuotiaista kuuluu melkein puolet. Nuorten ja vanhojen ikäluokkien arvomaailmat eroavat rajusti toisistaan samalla kun valinnanvapaus ja yksilöllisyys synnyttävät tarjoamaan uusia elementtejä: elämyksellisyys, pelillistyminen, ekologisuuus, vaihdantatalous, paikallisuus, autenttisuus, pop up-tarjonta, lähiruoka jne. ovat samanaikaisesti saatavilla perinteisen massatuotannon rinnalla. Asiakas valitsee ja ottaa myös aktiivisen roolin arvon yhteistuottamisessa yksityisen, julkisen tai yhteisöllisen toimijan kanssa. Haasteena tuotteiden ja palveluiden tarjoajille on oppia asiakkaiden tavoille - eikä päinvastoin. Tähän liittyy yhteiskehittämisen lisäksi perinteisempi asiakkaiden profilointi (esim. kanta-asiakasohjelmat, kumppaniverkostot ja bonuskortit).

VASTATRENDIT

- Standardointi ja valikoiman yksinkertaistaminen
- Shoppailu ajanvietteenä, kertakäyttökulttuuri

Avainlähteet

- www.taloussanomat.fi/tyo-ja-elama/2011/06/10/kuluttaja-on-noyra-joko-kyykyttaminen-riittaa/20118229/139
- www.talouselama.fi/uutiset/pinnan+alla+muhii+kaikkien+aikojen+arvomurros/a2239294?s=u_id-2000111_2
- www.savonsanomat.fi/uutiset/talous/vuorineuvos-kari-neilimo-arvelee-etta-isot-marketit-muuttuvat-rajusti-muotoaan/1797767
- www.ksml.fi/mielipide/mielipidekirjoitukset/asiakkaalle-annettava-mahdollisuus-valita/1774261

ESIMERKIT, EVIDENSSI

Ekologisuus.

Jo joka kolmannen suomalaisen kulutusvalintoja ohjaa ekologisuus. Esim. LOHAS (Lifestyles of Health and Sustainability) aate vaatii, että tuotteet ovat eettisesti ja kestävän kehityksen arvojen mukaisesti valmistettuja.

Suomen suurin arvoluokka on ”elämykselliset”. 15-17-vuotiaista siihen kuuluu melkein puolet, kertoo Taloustutkimus.

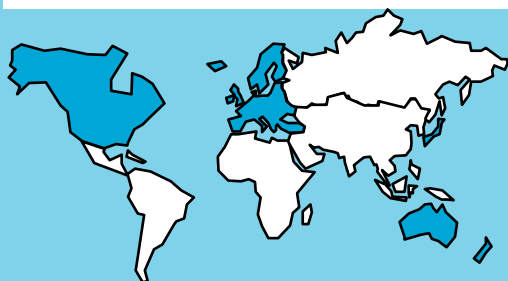
Kari Neilimo korostaa, ettei asiakkaiden yksilöllisen tarjonnan kaipuuta voi enää tyydyttää tarjonnan lisäämisellä, vaan eriyttämällä tarjontaa pienempiin kauppoihin.

Teema: YHTEISÖT

HYVÄ ELÄMÄ YHTEISÖISSÄ

2014-2020

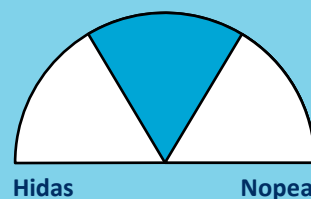
Korkea elintaso, yksilöllistyminen, tietovirta ja merkityksellisyyden tarve ajavat hyvän elämän ja hyvinvoinnin monimuotoiseen etsintään. Ihmiset suuntaavat tarpeitaan ja toimintaansa lähiympäristöön sekä yhteisöihin. Voimavarojen ja tiedon yhdistyessä syntyy uudenlaisia konstellatioita ja toimintaa, joka kytkee mukaansa samanhenkisiä että myös heikommassa asemassa olevia lähimmäisiä. Ihmiset sitoutuvat yhä enemmän kokemuspohjaisiin ilmiöihin kuin perinteisiin instituutioihin. Sosiaalisen median mahdollistama horisontaalinen keskustelu sekä avoin data avaavat näkökulmia ja tuovat uusia mahdollisuuksia verkottua, vaikuttaa ja vaatia.

Valtavirta

Muutosvauhti

Avainsanat

Yhteisöt, merkityksellisyys,
hyvinvointi, elintaso, kehittyneet
maat

HYVÄ ELÄMÄ YHTEISÖISSÄ

2014-2020

MUUTOSAJURIT

Sosiaaliset: Yksilöllistyminen, luottamuspuola instituutuihin, merkityksellisyys.

Teknologiset: Tietoyhteiskunta, avoin data.

Eettiset: Oikeudenmukaisuus, win-win-win.

Taloudelliset: Elintason kohoaminen.

Väestölliset: Väestömuutokset, mm. yksin elämisen yleistyminen.

TOIMIJA, ARVOMAAILMA JA KÄYTÄNTEET

Hyvä elämä ei ole yksilöprojekti. Aktiiviset ja verkottuneet osaajat – ”pärjääjät” – hakevat vastapainoa työlle, kiireelle ja kasvun tavoitteille rakentaen uusia elämänarvoja ja menestymisen mittareita. Kokemusta hyvästä elämästä haetaan perinteisten lähiyhteisöjen ohella yhä useammin vapaa-ajan yhteisöjen ja internetin luomien verkostojen kautta. Uudenlainen yhteisöllisyys ei noudata hierarkkista muotoa. Ihmiset sitoutuvat yhä enemmän ja vahvemmin kokemuspohjaisiin ilmiöihin kuin perinteisiin instituutuihin. Sosiaalisen median mahdollistama horisontaalinen keskustelu avaa näkökulmia ja tuo uusia mahdollisuuksia vaikuttaa. Globaalin internet-yhteisön puitteissa, ajasta ja paikasta riippumattomat, yksilöllisesti valitut yhteisöt ovat merkityksellisimpiä myös niiden tuoman jatkuvan läsnäolon vuoksi. Uusien voimavarojen yhdistyessä yksilöt muodostavat yhä uudenlaisia konstellatioita ja yhteistoimintaa (esim. yhteisöasuminen ja vertaistuki), joilla tavoitellaan hyvinvointia ja mielekästä elämää. Tätä halutaan tarjota ja tuoda myös heikommin varustettujen yksilöiden elämään.

VASTATRENDIT

- Moderni individualismi
- Yksityisyys, protektionismi

Avainlähteet

- www.demoshelsinki.fi/
- David Cameronin (2010) hallituksen poliittinen linjaus, Big Society.
- Sitran ja New Economics Foundationin Well-Being and Beyond -tutkimusteos

ESIMERKIT, EVIDENSSI

Asukasyhteisö ikääntyville.

Asukkaat omistavat omat kotinsa ja talon yhteiset tilat. Asukkaat sitoutuvat osakassopimuksella ottamaan osaa yhteiseen ruoanlaittoon ja yhteistilojen siistinä pitämiseen.

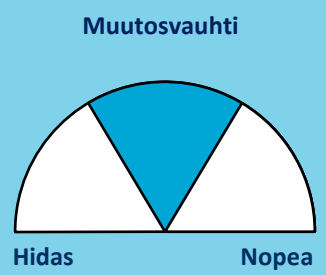
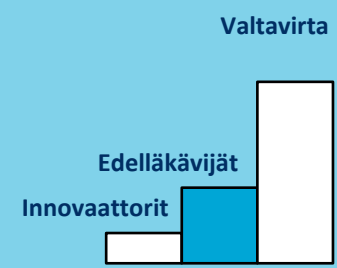
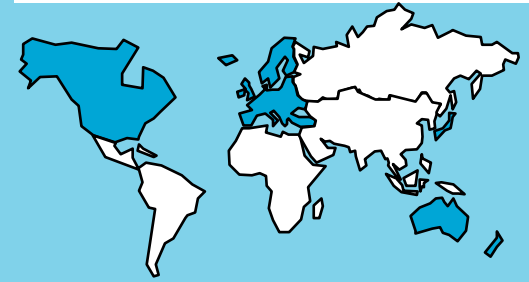
Kokemustieto.

Ihminenä olemisen perusasiat ovat nousussa. Yhteisö on aina kertonut, miten otetaan vastaan sairastuminen, miten kestäään yksinäisyyttä ja mitä kuolema on. Perimätiedon varassa elävään kulttuuriin ja yhteisöön ankkuroituu.

KIMMOISAN YHTEISKUNNAN VAATIMUS

2014-2020

Yksilöllistyminen, tiedon välitön saatavuus ja verkottuminen sekä intuitiivisen tiedon merkitys vahvistavat yksilön tunnetta itsemääräämisoikeudesta ja muuttavat suhteita auktoriteetteihin. Omat tavoitteet ja toiminta toteutuvat ”yksilöllisesti ryhmässä”. Ihmiset pyrkivät aktiivisesti edistämään henkilökohtaisia ja toisaalta yhteisiksi tunnistettuja tavoitteita. Avoimuuden, joustavuuden ja aloitteellisuuden vaatimus kohdistuu järjestelmätasolle. Ihmiset edellyttävät yhteiskunnalta kimmoisuutta, sitkeyttä ja joustavuutta, joka syntyy sosiaalisista suhteista ja keskinäisestä luottamuksesta. Kimmoisa yhteiskunta uskaltaa kokeilla – se on itseohjautuva, horisontaalinen ja nopeasti uudelleen muotoutuva.

Avainsanat

Yksilöllistyminen, yhteisö, demokratia, yhteiskunta, sukupolvi Y, kehittyneet maat

KIMMOISAN YHTEISKUNNAN VAATIMUS

2014-2020

MUUTOSAJURIT

Sosiaaliset: Yksilöllistymiskehitys avautuu uudenlaisen yhteisöllisyyden suuntaan, sukupolvi Y:n itsensä toteuttaminen ja itsemääräämisoikeus.

Teknologiset: Tietoyhteiskunnan syveneminen sosiaalisten palvelujen ja verkottumisen suunnassa.

Poliittiset: Perinteisten poliittisten instituutioiden merkityksen rapautuminen.

TOIMIJA, ARVOMAAILMA JA KÄYTÄNTEET

Nuorempi sukupolvi (erityisesti sukupolvi Y) pyrkii tunnistamaan ja edistämään aktiivisesti henkilökohtaisia ja toisaalta yhteisiä tavoitteita. Heitä ohjaa sosiaalisesti verkottuneet, aktiiviset osaajat ja asiantuntijat. Avoimuuden, joustavuuden ja aloitteellisuuden vaatimus kohdistuu järjestelmätasolle eli poliittiseen päätöksentekoon ja julkisiin palveluihin. Sosiaalinen media, kansalaisaktiivisuus ja kuluttajina avautuvat suoran vaikuttamisen keinot muodostavat ihmisille mosaiikkimaisen vaikuttamisen horisontin. Tähän verkostoon ilmestyy kansalaisten, yhdistysten ja (etu)järjestöjen palveluja, jotka kuratoivat eri lähteistä saatavilla olevaa tietoa, hankkivat resursseja erilaisin keinoin ja luovat ratkaisuja yhdessä lopulta kilpaillen hallinnon tarjoamien ratkaisujen kanssa. Eläkepommin tikittäessä yhteiskehittämisen ratkaisut vahvistuvat ja palvelevat vahvasti erilaistuvia ihmisryhmiä sekä paikallisuutta.

VASTATRENDIT

- Normiyhteiskunta
- Perinteiden puolustajat, uusvanhoillisuus
- Suuret ikäluokat vallan kahvassa

Avainlähteet

- Valtioneuvoston tulevaisuusselonteko 2030
- Prototypehelsinki.org
- Uusi oppivelvollisuuslaki

ESIMERKIT, EVIDENSSI

Osallistavan kaupunkilaisuuden nousu. Prototype Helsinki kokoaa ruohonjuuritason toimijoiden hiljaista tietoa ja osaamista sekä kanavoi tietoa vaikuttamisesta kiinnostuneille.

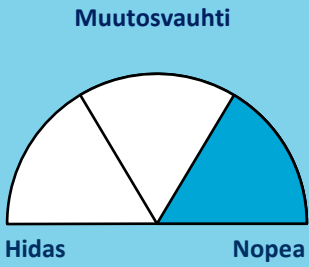
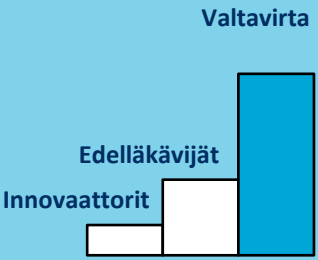
Ylijääneen kouluruuan myynti yleistyy. Jyväskyläkoulusta alkanut ylijäämäruuan myynti on levinnyt useisiin Suomen kuntiin. Aterian saa 1.5 eurolla.

EKSTRA

ERIARVOISTUMINEN

2014-2020

Varallisuus jakaantuu aiempaa epätasaisemmin. Työntekijät jakautuvat palkkauksen suhteen selkeämmin kahteen ääripäähän. Sekä köyhien että rikkaiden määrä kasvaa. Köyhien ahdinkoa lisää julkisen talouden kestävyysvaje, mikä johtaa hyvinvointiyhteiskunnan palveluiden heikentymiseen. Yksilötason vastuunkanto itsestä ja lähimmäisistä lisääntyy ja vain rikkaille suunnatut palvelut yleistyvät.

Avainsanat

Globaali trendi, eriarvoistuminen, vauraus

ERiarvoistuminen

2014-2020

MUUTOSAJURIT

- Sosiaaliset:** Ráp-kulttuurin nousu ja avoin materialismin ihailu (Cheek)
- Teknologiset:** Sosiaalisen median kautta on mahdollista seurata super-jukkisten vaurasta elämäntyyliä
- Taloudelliset:** Varallisuuden epätasainen jakautuminen ja siitä johtuva polarisaatio

TOIMIJA, ARVOMAAILMA JA KÄYTÄNTEET

Maailman köyhempi puolisko (3,5 miljardia ihmistä) omistaa yhteensä saman verran kuin maailman 85 rikkainta, kertoo englantilainen avustusjärjestö Oxfam. Kuilu rikkaiden ja köyhien välillä kasvaa entisestään. Alueellinen eriarvoistuminen lisääntyy, myös Suomessa.

Eriarvoisuus ulottuu myös terveyden piiriin. Velkamäärät ovat olleet kasvussa, kun ihmiset ottavat pikalainoja. Keskiluokka on aina halunnut jäljitellä varakkaita. Pikalainojen ansiosta se onnistuu aiempaa helpommin. Ihmiset etsivät rahallisen vaurauden puutteesta ja vaurauden keskellä uutta statusta, jotka tuovat haluttua merkitystä elämään.

Varakkaat etsivät uusia keinoja erottautua muun muassa kulttuurisen pääoman, esimerkiksi ympäristötietouden ja eettisen ruokailun muodossa.

Eriarvoistuminen aiheuttaa vastaliikkeitä: jakamisen kulttuuri ja uudet vaihdannan muodot lisääntyvät.

VASTATRENDIT

- Yhteisötalous ja uusyhteisöjen syntyminen
- Uudenlainen vaihdanta (Aikapankki)
- Henkisen kasvun talous
- Kapitalismin uudelleen määrittely ja jaetun arvon malli

Avainlähteet

- www.hs.fi/
- Stat.fi
- Harvard Business Review/Porter&Kramer, 2011
- Futura/2010

ESIMERKIT, EVIDENSSI

Cheek on suomalainen huippusuosittu hiphop-artisti, joka on lanseerannut ensimmäisten joukossa amerikkalaisesta viihdemaailmasta tutun ökyilyn Suomen viihdemaailmaan ja nuorison keskuuteen. Vallan ja vaurauden symbolit ovat tuttuja Cheekin yhteydessä.

Pikavipit ovat yleistyneet ja aiheuttaneet maksuongelmia. "Ihmiset haluavat enemmän kuin mihin heillä on varaa. Nyt he pystyvät ottamaan velkaa monesta paikasta ja nopeasti", kertoi Helsingin johtava talous- ja velkaneuvoja Erkki Leisten heinäkuussa 2013. (hs.fi)